

INGEZONDEN.

Onder het opschrift „Beroepsbelangen” wordt door Dr. PINKHOF in de nummers van dit *Tijdschrift* van 22 November en 27 December II. de oude vraag nog eens behandeld of ingeval een ongeluk heeft plaats gevonden, de huisarts van den getroffene voor het invullen en afgeven van het attest bestemd ter inlevering aan de ongelukken-verzekeringmaatschappij, door deze, dan wèl door zijn patiënt moet worden gehonoreerd.

Hij meent dat dit de taak is der verzekering-maatschappij, en daar de schrijver zich hier en daar op rechtskundig terrein verplaatst en het bovendien een vraagstuk geldt waarover reeds veel geredekaveld is, kan het ter oplossing van het geschil zijn nut hebben eens het oordeel te vernemen van iemand wien het recht niet vreemd is en die de quaestie onbevooroordeeld onder de oogen ziet.

Ik stel op den voorgrond dat de verzekerde zijn recht op uitkeering van de verzekerde som ontleent aan de polis. Dat stuk is de in schrift gebrachte overeenkomst van verzekering tusschen verzekeraar en verzekerde. De rechten der partijen zijn in haar opgenomen; zij strekt partijen tot wet.

Nu plegen de polissen de bepaling te behelzen dat de verzekeraar tot geenerlei uitkeering is gehouden, tenzij hem eene door den behandelenden huisarts behoorlijk ingevulde verklaring-aanvraag tot uitkeering of tot voortduur daarvan — volgens door den verzekeraar verstrekt formulier worde ingeleverd.

Verlangt dus een verzekerde uitkeering, dan heeft hij vóór alles aan dien eisch van het contract te voldoen, zooals ieder die een overeenkomst aangaat, hare bepalingen heeft na te leven.

Daarover kan, zoo wil ik gelooven, geen verschil van meening rijzen.

Maar dan is tevens (ook dan wanneer de polis de kosten niet uitdrukkelijk ten laste van den verzekerde brengt) de lang besproken vraag beslist.

Want hetgeen iemand heeft te doen om een recht te kunnen doen gelden, doet hij voor zijn rekening en te zijnen koste; de kosten immers zijn een onafscheidelijk sequeel van de verplichting zelf.

Wie zich iets stipuleert voor het geval dat hij naar Parijs gaat, en dáár eenigen tijd vertoeft, heeft de daaraan verbonden reis- en verblijfkosten te dragen, zoo hij op het gestipuleerde aanspraak wil maken.

Het schijnt mij toe dat Dr. PINKHOF dit ook wel voelt.

Daaraan althans wil ik toeschrijven dat hij het doktorsattest wil doen voorkomen als een bewijsstuk door den *verzekeraar* gevorderd om te kunnen beoordeelen hoe groot de schade is. Maar dit is immers zoo niet!

Want de verzekeraar heeft geen belang om te betalen; de verzekerde daarentegen heeft belang om betaald te worden, m. a. w. het bewijs te leveren van het intreden van een verzekerd sinister en van de mate en den duur der schade hem daardoor betrouwend.

En wanneer er gevallen zijn, gelijk bij brandverzekering, waarin de verzekeraar kosten voor zijn rekening neemt, dan doet hij dit krachtens overeenkomst of ter controleering der tegen hem ingeroepen aanspraken, zooals

de verzekeraar tegen ongelukken ook het honorarium draagt van den geneesheer, wien hij de contrôle opdraagt over de door een ongeluk getroffen en, die zich om schade bij hem aanmelden.

En nu zal Dr. PINKHOF het mij niet euvel duiden, zoo ik niet stilsta bij zijn angstwekkende vergelijking met den roover die een losprijs voor een gevangene vordert, en met de daarmede ongeveer gelijken tred houdende uitdrukking „klaplopende maatschappijen” en *tutti quanti*.

Want als men zich, gelijk hij doet, op rechtskundig terrein waagt, moet men zich van zulke niets bewijzende gemeenplaatsen weten te onthouden, gelijk ik mij er van onthoud bewijsgronden af te leiden uit het devies, „Beroepsbelangen” waaronder hij de vruchten van zijn uitstapje op een hem anders vreemd terrein publiceert.

Alleen zij die een zwakke stelling te verdedigen hebben, halen er zulke groote woorden en „dooddoeners” bij en zwak is de Heer PINKHOF juist dáár waar hij sterk moest wezen, nl. in hetgeen werkelijk als argumentatie kan in aanmerking komen. Of zal niet ieder jurist glimlachen, wanneer hij de stelling op het papier ziet nedergeworpen, dat de eisch betreffende het attest ongeldig is, omdat de vervulling van den wil van een derde afhangt! Eilieve, waaruit put Dr. PINKHOF dit stout beweren? Of denkt hij in gemoede dat een rechtskundige kracht zou ontzeggen aan de stipulatie: ik zal U *f* 100.— geven, indien uw broeder naar Berlijn gaat? Als hij dat werkelijk meent, heeft hij het glad mis. Zulk een overeenkomst is volkomen rechtsgeldig en als de broeder naar Berlijn gaat, kunnen de *f* 100.— ongetwijfeld worden geëischt.

En nu moge er een gevaar aan verbonden wezen om een recht te doen afhangen van hetgeen een derde al of niet zal doen. Toch is er geen recht als die derde nalaat wat men gaarne wilde dat hij zou doen, of doet wat men gaarne zou willen dat hij naliet.

Intusschen dit alles raakt de quaestie niet in haar hart, brengt haar op een terrein dat haar in werkelijkheid vreemd is. Te bewijzen is dat de verzekeraar naar principes van recht of billijkheid de kosten heeft te betalen van een document, hetwelk de verzekerde behoeft om een aanspraak tegen hem te kunnen doen gelden, en dat bewijs is doodeenvoudig niet te leveren.

Wie, dingende naar een betrekking, een bewijs van goed gedrag moet vertoonen, wie willende huwen, zijn geboorteakte moet overleggen, wie om de uitkeering van een levensverzekering te erlangen of de overschrijving van aandelen in een naamloze vennootschap, een acte van overlijden of van erfrecht moet produceeren, wie een handteekening moet doen legaliseeren op een stuk dat voor hem een bron rechten kan zijn, — in alle deze en in talloze dergelijke gevallen, waarin iemand om zijn recht te doen gelden, iets heeft te verrichten, waaraan kosten verbonden zijn, heeft hij die zelf te dragen. En waarom?

Omdat het *zijn* belang is hetwelk hij bevordert, *zijn* recht hetwelk hij vervolgt, afhankelijk van vooruit vastgestelde gegevens, welke verschaffing in den vollen omvang rust op hem die daarop zijn aanspraak grondvest.

En nu heb ik nimmer begrepen en begrijp nog niet dat de artsen dit

wenschen te wijzigen. Men moet — en dit zal voor den arts zoo goed als voor den advocaat gelden — niet worden gehonoreerd door de tegenpartij, wil men het vrije standpunt blijven innemen, hetwelk het eenige gewenschte is en men moet den, zij het ook ongegronden schijn vermijden van zich te laten leiden door beweegredenen aan den eigen patiënt of cliënt vreemd.

Ik acht de vrees niet ongegrond dat dit standpunt niet ten volle te handhaven zal wezen, zoo de arts betaling door den verzekeraar, ik zeg niet eens eischt, maar gedooft. Want het ligt vóór de hand dat de verzekerde, die het attest van zijn arts niet of niet voldoende in zijn voordeel acht, verband zal gaan zoeken tusschen den hem niet gunstigen inhoud daarvan en dengeen die zijnen arts diens honorarium voldoet. Dit zal zeker ongegrond zijn. Maar schijn is dikwerf slimmer dan werkelijkheid! Ik houd mij dan ook verzekerd dat geen advocaat zou verlangen naar een toestand gelijk aan dien welke door Dr. PINKHOF met zooveel ijver en zoo grooten aandrang wordt verdedigd en voorgestaan, en ik vraag mij zelf af, of niet reeds deze beschouwing er den *medicus* van moet terughouden een eisch te stellen, welke hem in een dubbelzinnige positie brengt, en hem, ja eenig finantiëel voordeel kan verschaffen, maar het hooge standpunt kan ontwrichten, waarop zijn studie en zijn maatschappelijke werkring hem aanspraak geven.

Het was overigens mijn doel niet Dr. PINKHOF in zijn betoog op den voet te volgen. Vandaar dat ik menig *détail* liet rusten en dit ook gerust kon doen omdat zijn uitgangspunt een absolute dwaling bevat, de dwaling n.l. dat de inlevering der bedoelde verklaringen in het belang van den verzekeraar geschiedt. Als de Heer PINKHOF deze spitsvondige, bijna ongerijmde *thesis* niet wil prijs geven, kan de moeite gespaard worden met hem een debat, hetwelk niet anders dan ijdel kan wezen, te voeren. En zoo hij die prijs geeft, dan is het debat onnoodig, want dan is de vesting reeds veroverd nog vóórdat zij bestormd is.

Tenslotte zij nog opgemerkt dat ik mij hield en wensch te houden buiten den veldtocht door Dr. PINKHOF ondernomen tegen sommige verzekering-maatschappijen die geen lust schijnen te gevoelen voor zijn wil te buigen en die den weg willen blijven bewandelen welke de zijne niet is, maar haar de juiste voorkomt. In dien strijd meng ik mij niet. Den Heer PINKHOF zij slechts bij wijze van vriendschappelijken raad, wat meer kalmte en objectiviteit in zijn beschouwingen aanbevolen. De indruk zal dan, althans meen ik, aangamer en de invloed ervan wellicht ook grooter wezen!

En ten allerlaatste mijn dank voor de plaats in dit medisch tijdschrift aan den jurist welwillend ingeruimd.

Amsterdam, Januari 1903.

C. A. COSMAN.

Geachte Redactie!

Het betoog van Mr. COSMAN, die, *ondanks zijn hoedanigheid van rechtsgeleerd raadsman van „The Ocean,”* zoo gelukkig is, van zichzelf te kunnen getuigen, dat hij „de quaestie onbevooroordeeld onder de oogen ziet”, bewijst slechts, dat ook onder rechtsgeleerden verschil van opvatting kan bestaan, want U zal wel begrepen hebben, dat ook door mij de meening van een rechtsge-

leerde was ingewonnen. Deze had zich op een m.i. breederen grondslag geplaatst, door niet na te gaan, hoever wel het recht gaat van iemand, die er in geslaagd is, in een overeenkomst een of andere voorwaarde te doen opnemen, maar wel, of zulk een voorwaarde behoorlijk is te achten.

De groote meerderheid der geneeskundigen heeft herhaaldelijk te kennen gegeven, dat zij de voorwaarde, waarover het hier gaat, onbehoorlijk acht. Een aantal verzekeringsmaatschappijen, ook de Rijkverzekeringsbank, erkennen, dat de attesten van den geneesheer deskundige inlichtingen zijn, die zij noodig hebben en die zij derhalve behooren te betalen.

Maar nu zijn er andere maatschappijen, die, ondanks dit alles, voortgaan hun verzekerden een voorwaarde op te leggen, niet alleen afhankelijk van den wil van een derden, maar waarvan de verzekeraar *weet* (in tegenstelling met de voorbeelden, door Mr. COSMAN ter vergelijking aangehaald) dat zij groote kans heeft *niet* te kunnen worden vervuld, terwijl degeen, die zich die voorwaarde laat opleggen, daarvan *niets* weet. Ja, in vele gevallen weet de eigenlijke verzekerde (werkmán, bondslid, courantlezer) van de voorwaarden niets. En nu kan de verzekeraar wel zeggen, dat dan de verzekerde maar moet zorgen, dat hij een dokter heeft, die in een voorkomend geval gewillig zal zijn, maar — afgezien daarvan, dat men de keuze van een geneesheer doorgaans van andere eigenschappen zal doen afhangen, of dat die keuze, in een dorp bijv., niet vrij staat — in negen van de tien gevallen zal men, bij een ongeval, door een anderen dokter dan zijn eigen geneesheer worden geholpen. Indien de verzekerden bij het sluiten der overeenkomst slechts zouden *vermoeden*, wat de verzekeraar *weet*, nl. dat hij waarschijnlijk een der voorwaarden, waarop hij zijn recht zou kunnen doen gelden niet zal kunnen vervullen, dan zou hij zeker bij een andere maatschappij gaan. Moet nu de geneesheer, bij een ongeval geroepen, behalve zijn hulp, die in zulke gevallen doorgaans en gaarne pro deo verleend wordt, ook gratis hoofdbrekend schrijfwerk ten beste geven? (want, ook dit weet de verzekeraar wel, dat de kosten, „het onafscheidelijk sequeel der verplichting” door de meeste verzekerden niet *kunnen* worden vergoed) Geen verstandig mensch, die dit zou durven volhouden.

Ik kan het stellen van een voorwaarde onder de hier genoemde omstandigheden niet overeenbrengen met goede trouw jegens de verzekerden of jegens de geneeskundigen. En als ons Recht, wat mij verbazen zou, volkomen geldigheid zou toekennen aan een voorwaarde, waarvan degeen, die haar oplegt, den ander *verzwijgt*, dat zij misschien onmogelijk te vervullen zal zijn, dan hapert er iets aan, dat *dringend* verbetering behoeft. Voor ons geneeskundigen is het intusschen voldoende, te weten, dat *praktisch* de weigering van attesten aan de bedoelde maatschappijen zonder kwade gevolgen voor de verzekerden is gebleven; dat de Maatschappijen het dus *verstandiger* vinden, het recht van weigering, voortvloeiende uit de gewraakte voorwaarden, niet te doen gelden, gelijk te Amsterdam, nu ook te Zaandam gebleken is. Dáár heeft „the Ocean” uit „welwillendheid”, de uitkeering toegestaan bij het ongeval, waarvoor collega SASSE een attest geweigerd had, ook toen hem door het „Dagblad voor de Zaanstreek” honorarium was aangeboden, omdat hij dit alleen van den verzekeraar wenschte

te ontvangen 1). Dit Dagblad (nummer van 20 Januari) onderwerpt SASSE's houding aan een kritiek, waarvan de toon ons uit dergelijke letterkundige voortbrengselen reeds bekend is.

Aan dit Dagblad en aan Mr. COSMAN zij nogmaals onder het oog gebracht, dat hier geen sprake is van een door *mij* of door Dr. SASSE ondernomen veldtocht tegen bepaalde maatschappijen, maar van de zienswijze der *over-groote meerderheid* van de geneeskundigen.

Vrees voor een onaangename openlijke beoordeeling, als thans collega SASSE te beurt valt, en waarop het vergeefsche moeite is, te antwoorden, zal zekerlijk menigen geneeskundige tot toegeven nopen. Daarmede wordt de eisch des verzekeraars niet billijk.

Ik dring er daarom nog eens op aan, de desbetreffende conclusie van het referendum zoo spoedig mogelijk in een bindend besluit om te zetten. Dan krijgt de voorwaarde in de verzekeringspolis, dat de verzekerde voor een behoorlijk ingevuld doktersattest zal hebben te zorgen, een even groote rechtsgeldigheid, als wanneer hem zou worden opgelegd, de quadratuur van den cirkel op te lossen, terwijl hij niet weet, dat dit onmogelijk is. Wat de een of andere onhebbelijke patiënt van ons gaat denken als de maatschappijen ons honoreeren, gaat ons niet aan. In dit *Tijdschrift* 1898, Dl. I. blz. 502 kan men lezen, hoe ook toegevendheid van onze zijde tegenover de maatschappijen beoordeeld wordt door lieden, die niet in staat zijn, goede trouw te veronderstellen.

Voor den vriendschappelijken raad van den rechtsgeleerden raadsman van „*the Ocean*” ben ik zeer dankbaar. Ik wil voortaan ook wel omschrijvingen gebruiken, als er sprake is van klaplooperij of zulke dingen. Maar dat hierdoor mijn invloed op de onderhavige kategorie van verzekeraars grooter zal worden, geloof ik niet. Ik heb mij nooit voorgesteld, op die heeren invloed uit te oefenen, wetende, dat iemand, die zijn beurs gesloten wenscht te houden, daarbij een beginselvastheid weet te ontwikkelen, waartegen iedere redeneering het aflegt.

Hoogachtend,

Uw Dv.

H. PINKHOF.

DE INGESCHREVEN DESKUNDIGEN VAN DE ONGEVALLENWET.

In de laatste nummers van dit tijdschrift komen verschillende stukken voor, behandelende het voor en tegen van de voorwaarden, waarop de ongevallenwet onze hulp verlangt.

De afdeeling Amsterdam heeft de bezwaren zóó overwegend geoordeeld, dat zij aan haar leden verbiedt, zich als geneeskundige bij de Rijksverze-

1) Daar wij mogen veronderstellen, dat „*the Ocean*” in deze en dergelijke gevallen Mr. COSMAN wel zal hebben geraadpleegd, mogen wij het zeer op prijs stellen, dat die maatschappij geen gebruik maakt van haar volgens dien rechtsgeleerde zoo „onomstootelijk” recht, om in zulke gevallen uitkeering te weigeren.